ואיסור בולל אתגייה ואליבא דר"ש. אבל לר' יוסי ממייב תרתי באיסור כולל דלא מצי למימר דאליבא דרבי יוסי נמי אתגייה לפטורא דא"כ לא הוה טעי בר קפרא לענב מליקה בהדייהו דבבת אחת פשיטא ליה לבר קפרא דלר' יוסי מיחייב תרתי ולהכי פשיטא ליה בסמוך דלר' יוסי מיחייב תרתי באיסור כולל שעל כרחו צ"ל דאליבא דר"ש אתגייה ולא אליבא דר' יוסי ופליג רבי יוחנן מרבי חייא וכר קפרא: (ג) **אמר** ר' יוסי הבערה ללאו יצאה. תימה דאטו מי לא מצי לאוי גרידי והרי זר שאכל מליקה דליכא אלא לאו דנבלה וי"ל דאע"ג דבאיסור מוסיף לר' יוסי חייל איסור קל על איסור חמור כדפריך רב אדא בפרק הנשרפין (סנהדרין דף פא. וסס) ולידון נמי באיסור אשת איש דהא מודה רבי יוסי כו' אע"ג דאיסור אשת איש קל מאיסור ממזרת ובפרק אמרו לו (כריתות יד: וסס) גבי הא דאמר ר' יוסי אם (ה) זקן נשאה כו' משמע דמודה ר' יוסי דאיסור כרת חייל על חייבי מיתות ב"ד משום איסור מוסיף מ"מ באיסור כולל סברינא ליה לגמרא דלא חייל קל על חמור דדאמר בסוף גיד הנשה (חולין קא. וסס) מאן דאי תנא דאיסור כולל באיסור חמור אית ליה כו' ולהכי פריך והאמר רבי יוסי הבערה ללאו יצאה ואם כן היכי חיילא דאיסור זרות הקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ש דאמאי לא מוקי לה בהאשת חליצה דענודה היא ובעיא כהונה ואין בה מיתה אלא לאו גרידא לפי שאין עבודה תמה כדאמר בפ"ב דיומא (דף מד:) דהשתא לא הוי קל על חמור דתרוייהו לאוי נינהו ואר"י דמ"מ איסור שבת קיל לפי שהותרה במקדש אבל אי הוה מיתה בהבערה הוה חשיב איסור חמור אע"ג דהומר במקדש ואיסור טומאה נמי אע"ג דהומר חל על איסור בעל מום משום (ה) טומאה שיש במיתה ובעל מום שיש בהאכרה לרבנן דרבי נסוף אלו הן הנשרפין (סנהדרין פג.) אע"ג דכולה שמעתין בר קפרא ורבי חייא אליבא דרבי פליגי מודה רבי דלר' יוסי בעל מום שיש בהאכרה כרבנן דדיה ואם תאמר דאמרו (דף קג.) התורה אמרה יצא איסור נבלה ויחול על איסור חלב והייגו קל על חמור באיסור כולל ואר"י דחלב קל דהותר מכללו אבל מיה כדאמר בס"פ גיד הנשה (שם) ואע"ג דנבלה נמי הותר במליקה שאני קדשים דכהנים משולחן גבוה קזבו כדאמר בהעור והרוטב (שם דף קב.) ועוד דיש חומרא בנבלה שכן מטמאה ואע"ג דיש חומרא בחלב דליכא בנבלה אין לחוש בכך כדאמרינן בפרק גיד הנשה (שם דף קא.) מאי חזית דטומאת הגוף חמירא שכן כרת דלגבי טומאת בשר חמירא דלית לה טהרה במקוה וא"ת דאמר לקמן מאן דאי תנא דלית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת ומשמע דאיסור כולל באיסור אשת איש חייל באיסור אשת איש דחמיר מיניה וי"ל דאיסור אשת איש קיל דיש לה היתר במי אוסרה דמשגיגן ליה קולא בהבא על יבמתו (לקמן דף נד.) ואע"ג דבפ' גיד הנשה (חולין דף קג. וסס) איכא מאן דאמר דאיסור טריפה חל על איסור אחר מן המי אע"ג דחמיר מיניה דחשיב משהו בשר גידים ועצמות אע"ג דלית ביה כזית ונוטל בבני נח וחייל עלייהו איסור טריפה דקיל אפי' בלא כולל ואור"י דיש חומרא בטריפה דכשנטרפה שוב אין לה היתר אפי' נשחטה אבל איסור אחר מן המי אחיא שחיטה ומפקע ליה: **מידי** חטאות קתני או לאוי קתני אלא איסורי בעלמא קא חשיב למאי נפקא מינה דאיסור כולל דמודה בה ר"ש דאין לומר דשיירא לרבי יוסי משום דבהיא חייב תרתי ולא חשיב אלא נהנו דמעלה עליו כאילו עשה שתים ולקבורו בין רשעים גמורים להא חשיב בעל מום ששימש אע"ג דחייב דלגמרי שתים כיון דקסבר (ז) רבי חייא לרבי יוסי אית ליה איסור כולל: אם

ואיסור כולל אתגייה ואליבא דר' שמעון וחזיא לבר קפרא לזר שאכל מליקה ואיידי דדמיא לה ערבה בהדייהו ועיין בה ולא אשכח אלא בבת אחת וסבר מדהא בבת אחת הא נמי בבת אחת ומדהנך לפטור הנך נמי לפטור מיתיבי (ט) זר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה יש כאן משום זרות ומשום שבת ומשום בעל מום ומשום טומאה דברי רבי יוסי ר"ש אומר אין כאן אלא משום זרות ובעל מום בלבד ואילו מליקה שיירה למאן שיירה אילימא לרבי יוסי השתא ר' יוסי באיסור כולל מיחייב שתים באיסור בת אחת מיבעיא אלא לאו לר' שמעון ובאיסור כולל הוא דפטר אבל באיסור בבת אחת מיחייב תיובתא דבר קפרא תיובתא זר ששימש בשבת במאי אי בשחיטה שחיטה בזר כשרה א) ואי בקבלה והולכה *טלטול בעלמא הוא אי בהקטרה *(י) והא"ר יוסי הבערה ללאו יצאתה אמר רב אחא בר יעקב בשחיטת פרו של כהן גדול וכדברי האומר שחיטת פרו של כהן גדול בזר פסולה אי הכי מאי אירייא זר אפילו כהן הדיוט נמי שזר אצלו קאמר מתקיף לה רב אשי מידי חטאות קתני או לאוי קתני אלא איסורי בעלמא קא חשיב למאי נפקא מינה (יא) לקוברו בין רשעים (ה) גמורים: **מתני'** *שנים שקידשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה הרי אלו חייבין משום אשת איש ואם היו אחין משום אשת אח ואם היו אחיות משום אשה אל אחותה ואם היו נדות משום נדה (יב) ומפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן (יג) ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירים אותן מיד ואם היו כהנות נפסלו (יד) מן התרומה: **גמ'** החליפו מידי (טו) ברשיעי עסקינן ותו הא דתני רבי חייא הרי כאן שש עשרה חטאות אי במזיד מי איכא קרבן אמר רב יהודה תני הוחלפו הכי נמי מסתברא דקתני סיפא אם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירין אותן מיד ואי במזיד מי שריא הא לא קשיא *(טז) פיתוי קטנה אונס נינהו (יז) ואונס בישראל מישרא שרי אלא דקתני מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן הא לאו מעוברות שריין ואי במזיד מי שרי אלא לאו שמע מינה הוחלפו שמע מינה ומאן

ואיסור כולל אתגיין. כלומר היכי דאיתרמי על ידי כולל אתגיין רבי פטורא ואליבא דר"ש והיכא דאיתרמו בבת אחת אתגיין מיובא אבל מליקה לא אתגיי' לפטור כלל דלא משכחת לה בכולל אלא בבת אחת והתם ר' שמעון מודי: **וחזיא בר קפרא לזר שאכל מליקה.** דדמיא לה דהוו נמי בקדשים חדא דמיחייב עליה תרתי וערבה בהדייהו לפטורא וכי ערבה לא אסיק אדעתיה דהא לא משכחת בכולל: **ועיין בה.** לאחר זמן כשנתקיימה בידו והיה שונה שלשתן ביחד ואשכח דלא מיתוקמא אלא בבת אחת ושכח דהוו ערבה וסבר דר' אתגייה ואמר מדהא בבת אחת ופטורא הנך נמי דאתגייה רבי לפטורא אפי' היכא דמיתרמו בבת אחת אתגיין: **למאן שיירא.** כלומר (כ) למאן מייתייהו מודה בה דלא בעי לאיפלוגי: **אילימא ר' יוסי.** מודה בה השתא באיסור כולל דחד מייתייהו קדיש ס"ל יוסי אחרון חל בבת אחת מיבעיא: **אלא לאו לר"ש.** ומדמודה במליקה ש"מ דהא דפליג בהנך היכא דאיתרמו בכולל הוא דפליג אבל באיסור בת אחת מיחייב תרתי ותיובתא דבר קפרא תיובתא: **שחיטה בזר כשרה.** ואין כאן זרות: **עלטול בעלמא הוא.** ואין כאן (כ) שבות: **אי בהקטרה.** רבי יוסי היכי מיחייב חטאת משום שבת דקס"ד חטאת מיחייב ליה: **האמר ר' יוסי.** בפ"ק הבערה ללאו יצאה: **בשחיטת פרו של כ"ג.** ביום הכפורים דשחיטה אב מלאכה היא ומשום זרות נמי ליכא כדברי האומר ביומא בפרק טרף בקלפי (דף מב.) שחיטת פרו בזר פסולה: **אפי' כהן הדיוט נמי.** דהא מאן דאפיל ליף טעמא מאהרן וחזקה דכתיב והקריב אהרן (ויקרא טז) וכתיב בסוף הפרשה לחקת עולם וכל היכא דכתיב חוקה עיכובא הוא אלמא אהרן דוקא: הכי גרס' **מידי חטאות קתני או לאוי קתני.** איסורי הוא דקתני: **מתני' ומפרישין אותן ג' חדשים.** שלא לחזור לבעליהן שמא מעוברות הן ובניהם ממזרים ובעינן הכמה בין זרע כשר לזרע פסול שלא יתלו העוברים בבעליהן: **אם היו כהנות.** בגמ' (לה.) מפרש: **גמ' שש עשרה חטאות.** לכל אחד אחד ואם לגשים דעל שניהם הוא אומר ונכרתו הנפשות העושות (ויקרא יח): **ואונס בישראל מישרא שרי.** לבעלה דילפינן (כתובות דף נא:) מוהיא לא נתפשה") הא נתפשה אותרת: **מפרישין אותן שמא מעוברות הן.** ולאחר שלשה חדשים מיתרות אע"ג שגדולות הן: ומאן

מינה הוחלפו שמע מינה ומאן

שלשה ונתנו קדושין לאביהן שהן קדושי תורה ושפעו הבנות מתוך שלש (לאחר שלש) דפתוחות מבנות שלש אין חייבין עליהן לא משום אשת אח ולא משום חייב (ט) וכשהיו אחר ג' הן עליהן חייבן בבת א' וכשהיו הן לאחר י"ג חייבין ז' חטאות הן:

עין משפט נר מצוה

מא א מיי' פ"ד מהלי' שגגות הלכה ח:
מב ב מיי' פי"א מהלי' נזירות הלכה יח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן יג סעיף ח:
מג ג מיי' פי"ח מהלי' איסורי ביאה הלי' ז סמג לאוין קכה ועשין מה טוש"ע שם סימן ו סעיף יח:

תוספות ישנים

המחבר. וא"ת מאי טעמא דלית תנא דתני דקאמר ר' שמעון היינו חייב חייב אלא משום אשת אח ולית תנא דתני דר' שמעון אמר היינו חייב אלא משום אחות אשה. דליכא לאתרן כדמתרץ לעיל כאן שנשא שם וכו' דהא לא מיירי כלל באיסור מוסיף ובאיסור כולל אלא באיסור בת אחת. וא"ב בבת אחת היכי נתרץ הקושיא. וי"ל דלעולם סבר דמחייב על המחבורה. ובבת פליגי דחד אמר דאשת אח אחת המירלא משום דאסירא לף לאחר מיתה ומשא"כ בחותת אשה דהא שריא לאחר מיתה ומה סבר דאחות אשה חמירא משום דאחות אשה לא הותרה לף בשאין לה בנים ואשת אח הותרה כאן לה בנים: **באיסור** בת אחת מיבעיא. וא"ל דלמאן דאיסור כולל דאיכא תרתי הייט לקבורו בין רשעים חמורים אבל באיסור בת אחת ר"ל חיוב גמור אלא מתחבר ליה לחלק. וכן לקמן דקאמר אלמא ר' שמעון באיסור בת אחת מחייב תרתי לא מצי לקוברן בין רשעים חמורים. אלא מיתחבר לר' שמעון הך מילתא דלא לקבורו בין רשעים חמורים אפי' באיסור כולל יהיה כן: מידי חטאות קתני לו לאוי קתני איסורי קתני פ"ה לעולם בקבלה והולכה. ולא פרכת טלטול בעלמא הוא. הא לא קשה מידי דהא לא קתני אלא חייב שתים ואיכא למימר איסורי קתני. אלא נהיגא דהא אין זה איסורא איסור כיון דאינו אלא טלטול דאסור מדרבנן. לכן נראה דקאי אהא דאמרי לעיל לר' הבערה הא אמר ר' יוסי ללאו יצאה. ועל זה מקשה מידי חטאות קתני לו לאוי קתני איסורי קא חשיב. וא"כ נהי נמי דללאו יצאה נימא דאיסורא דמלאוריית הוא:

תוס' חד מקמאי

מתניתין שנים שקדשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה חייבין משום אשת איש ואם היו אחים חייבים אף משום אשת אח ואם היו אחיות חייבים אף משום אשה אל אחותה. ואם היו נדות חייבין משום נדה וכולן מפרישין אותן ג' חדשים שמא מעוברות הן אוקימו' הוחלפו אבל בהחליפו אפילו אינן מעוברות אסורות שהרי דעתה ברצון ואם היו קטנות אפי' ברצון שרי לגבריהו דקטנה היא ואוקימנא שמתני' כר"מ דאית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת א"נ כר"ש ובאיסור בת אחת ואקשי' בשלמא כולהו משכחת ליה דשוו אינהו שליח ושוו (עלייהו) [אינהו שליח ופגעו שליח בשליח אלא נדות היכי משכחת לה אמר רב עמרם אמרי

מסורת הש"ס

(ה) [ותוספתא פ"ה:]. (ו) שבת כ. סנהדרין לה: סב. לעיל ז:. (ז) [לעיל לב:]. (ח) לקמן סט:. (ט) [לקמן לה.]. (י) מן הכתובה רש"ל. (יא) [יומא ו. כתובות קה. קידושין לג. נזיקין ל:]. (יב) [לקמן פא:]. (יג) רש"י ד"ה טלטול בעלמא הוא ואין כאן שבת אל"ל. מהריי לנדא. (יד) [במדבר ה:]. (טו) גר' רש"ל גר קפרא.

גליון הש"ם

גמ' שלטול בעלמא הוא. עיין סוכה דף מב ע"ב תד"ה טלטול: שם האאמר ר' הבערה ללאו יצאתה. עיין יומא פ"ב דשבת סוף הלי ה דמשני כיון דהוא דולה בעיטולם מתבשל הוא: שם שיתי קטנה אינם. עי' תוספות ט ע"א תד"ה ואל"ג:

הגהות הב"ח

(א) נב' כיון דשעיר גמורים. ג"ב ס"ל חמורים: (ב) ר"ש' ד"ה למאן שיירא כלומר מאן מייתייהו: (ג) תו' ד"ה האמר ר' יוסי וכו' כפ' הנשרפין וליתיה נמי משום איסור אשת איש: (ד) באא"ר ר' יוסי אם עבר זקן ונשאה: (ה) באא"ר משום דשמא שמשם במיתה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) נב' ואי בקבלה והולכה טלטול בעלמא הוא. נ"ב עי' שער המלך פ"ז מהלכות גולה סוף הלכה כ"ה ד"ה ומלאתי וסי' ישע"ה דף לא ע"ד:

מוסף רש"י

הבערה ללאו יצאה. מכלל שאר המלאכות לומר לך שאין בה כרת ופקילה אלא לאו בעלמא (שנהדרין לה: וכעי"ז שם סב: ולעי"ל ו:) שאין בה כרת ופקילה כשאר מלאכות אלא מה שאמרו בה (שבת ע"ו.) לקוברו בין רשעים גמורים. שהרשע נקבר אצל רשעים (לעי"ל לב ע"ש).

תוס' חד מקמאי (המשך)

בי רב בשופעות מתוך ר"ב לאחר י"ב ליתיובי אינהו ומתוך י"ג לאחר י"ג לחייבי אינהו וכ"ת אם קדשו בתוך י"ג או ביום סוף י"ג קדושי קטן הוא ואין קדושין קדושין אפי' גט לא צריכה איכא למימר משכחת לה כגון שקדש לסוף י"ב שהיא מקודשת לאחר י"ב ואליבא דר"מ היא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואית דגרס בשופעת מתוך שלשה לאחר שלשה לחייבי אינהו ומתוך י"ב לאחר י"ב לחייבי אינהו פירוש כגון שהיו גדולים וקדשו בנות קטנות פתוחות מבת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com